

**Наименование на учебния курс: Религиозни институции и общества
в балканските римски провинции**

Преподавател: доц. д-р Георги Митрев

АНОТАЦИЯ:

Курсът въвежда студентите в проблематиката на религиозните институции и общества през римската епоха. Географските рамки са ограничени в обхвата на балканските римски провинции, като основният акцент е върху Македония, Тракия и Мизия (Горна и Долна), които се свързват с днешните български земи. Лекционният курс дава възможност да се опознаят религиозните институции, които налага римската власт и администрация в провинциален и градски план. Относно религиозните общества, тематично се представят сдруженията, свързани с популярните местни култове и традиции, с навлезлите от гръко-римския свят божества и с източните култове. Акцентът е върху присъствието на хората в религиозните практики и на материалните изяви и свидетелства за тяхната дейност.

БИБЛИОГРАФИЯ:

- Бешевлиев, В. Нов надпис на бога Сурегет, Известия на народния музей – Варна 21, 1985, 5-10, табл.1.
- Буюклиев, Хр. Към проблема за разпространението на източните култове в административната територия на Августа Траяна. – В: Марица-изток, 2, 1992, 205-211.
- Буюклиев, Хр. Първожреците на Августа Траяна. – В: 125 години с името Стара Загора. Материали за историята на Ст.Загора. Ст.Загора, 1996, 46-52.
- Буюклиев, Хр. Новооткрит епиграфски паметник за една матрона от Августа Траяна, - В:“Марица-Изток”, 4, Раднево, 1997, 61-64.
- Буюклиев, Хр. Новооткрит епиграфски паметник за ΑΡΧΙΕΡΕΑ ΔΙ’ΟΠΛΩΝ от Августа Траяна. – Seminarium thracicum, 3, 1998, 181-184.
- Вълчев, Ив. Извънградските светилища в римска провинция Тракия (I – IV век). УИ „Св. Климент Охридски“, София, 2015.
- Герасимов, Т. Няколко монети и медальони от Филипопол, - Годишник на Пловдивската Народна библиотека и музей, 1931-1934 (1936), 117-130.
- Герасимов, Т. “Corona donatica” върху един списък на ефеби от Одесос, - Известия на Българския археологически институт 13, 1939, 332-334.
- Герасимов, Т. Бележки върху Питийските, Александрийските и Кендрисийските игри в Тракия, - Изследвания в чест на акад.Д. Дечев, С., 1958, 289-304.
- Герасимова, В. Към религията на източните божества в долината на Средна Струма /II – III в./ – Векове, 1978, кн.3, 67-69.
- Геров, Б. Почетната длъжност и титла тракарх. - Годишник на Пловдивския археологически музей I, 1948, 27-34.
- Горбанов, П. Дионисови култови сдружения, ритуали и жреци в Тракия (I-IIIв.). – В: България 1300. Институции и държавна традиция. Т. 2. С., 1982.
- Гочева, Зл. Жреческите длъжности и тяхното място в културата на провинция Тракия. – В: България 1300. Институции и държавна традиция. Т. 2. С., 1982, 125-135.
- Гочева, Зл. Религиозният живот на Никополис ад Иструм. – В: Сборник в памет на проф. Станчо Ваклинов, С., 1984, 87-93.
- Гочева, Зл. Култът на Тракийския конник на територията на гетите. – В: Североизточна България. 1985, 189-197.
- Гочева, Зл. Религиозният живот във Филипопол през римската епоха – В: 100 г. Народен археологически музей Пловдив, Т.2. 1985, 102-114.
- Гочева, Зл. Култът на Силван в провинция Долна Мизия. – Археология, 1993, кн.2, 13-21.
- Гочева, Зл. Организацията на религиозния живот в Кабиле. В: Поселищен живот в Тракия (3). 1994, 56-61.
- Гочева, Зл. Организацията на религиозния живот в Одесос. – В: Боговете на Понта. Варна, 1998, 28-33.

- Данов, Хр. Западнопонтийски койнон. – В: Кратка енциклопедия тракийска древност, София, 1993.
- Дечев, Д. Едно дарение от областта на Средна Струма, - Известия на Българския археологически институт 13, 1939, 190-194.
- Египетските култове в Сердика. София, Парадигма, 2020.
- Иванов, Т. Светилището на Тракийския конник ΘΕΟΣ ΣΑΛΗΝΟΣ при Сандански. – Археология, 1984, кн. 1, 1-15.
- История на религиите. Т. II. София, 1996.
- История на религиите. Университетски курс лекции. (съст. М.Тачева), София, 1999.
- Кацаров, Г. Бендида. – Известия на Историческото дружество II, 1906, 30-40.
- Кудрявцев, О.В. Эллинистические провинции Балканского полуострова во втором веке нашей эры, М., 1954, 412 с.
- Митрев, Г. Религиозни общества в провинция Македония, свързани с императорския култ, – В: Jubilaeus I: Юбилеен сборник в памет на акад. Димитър Дечев. София, 1998, 80-83.
- Митрев, Г. Койнонът на орестите. – Сборник научни трудове на ПУ, т. 37, кн. 1, 1999 – Филология, 769 – 773.
- Митрев, Г. Култът към Александър III в римска провинция Македония.- В: Jubilaeus III: Юбилеен сборник в памет на проф. Борис Геров. София, 2000, 106-111.
- Митрев, Г. Египетските култове в Древна Македония през елинистическата и римската епоха. – Сборник научни трудове на ПУ, т. 38, кн. 1, 2000 – Филология, 659 – 670.
- Митрев, Г. Религиозни институции и общества в провинция Македония (148 г.пр.Хр. – 284 г.сл.Хр.). – Сборник научни трудове на ПУ, т. 39, кн. 1, 2001 – Филология, с. 801 – 818.
- Митрев, Г. Организацията на религиозния живот в Тесалоника през римската епоха, сп. История, 2001, кн. 4, 30 – 44.
- Митрев, Г. Дионисовите тиаси в римска провинция Македония – традиции и нововъведения. – Jubilaeus V: Сборник в чест на проф. Маргарита Тачева, 2002, с. 289 – 297.
- Митрев, Г. Религиозни институции и общества в провинция Македония (148 г.пр.Хр. – 284 г.сл.Хр.), София, 2003. (дисертация)
- Митрев, Г. Институцията на койнона в Горна Македония – предпоставки и характерни особености на разпространението ѝ. – Епохи, 2004, кн. 3 – 4, Юбилейна книжка в чест на проф. д-р Златозара Гочева, втора част, 127 – 134.
- Митрев, Г. Фактори за установяването и разпространението на източните култове в Древна Македония. – Сборник научни трудове на ПУ, история, т.1, кн.1, 2006, 61-72.
- Митрев, Г. Същност и разпространение на малоазийските култове в Древна Македония. – В: Научна конференция с международно участие „Проблеми и предизвикателства на археологическите и културно-историческите проучвания. Том II, История. Пловдив, 2009, 42-55.
- Митрев, Г. Нумизматични свидетелства за култа към един бог Кабир в римската провинция Македония. – В: Василка Герасимова-Томова. In memoriam. София, 2012, с. 273-282.
- Митрев, Г. Към въпроса за създаването на македонския койнон през римската императорска епоха. – In: Studia Classica Serdicensia, том 2, 2013, с. 287-292.
- Митрев, Г. Характерни особености в разпространението на финикийските и сирийските култове в Древна Македония. – В: Научна конференция с международно участие „Държава-та, обществото и историята“, Пловдив, 23-24 октомври 2009. София, 2014, с. 48-54.
- Митрев, Г. Формирането на ранните християнски общини в Древна Македония (I – III в.). – В: ΣΥΜΠΟΣΙΟΝ Сборник в памет на проф. Димитър Попов, Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, София, 2016, 245-25.
- Найденова, В. Някои проблеми на митраизма във Филипопол и неговата околност. – В: 100 г. Народен археологически музей Пловдив. Т. 2. 1985, 96-102.
- Попов, Д. Тракийската богиня Бендида, София, 1981.
- Попов, Д. Залмоксис. Религия и общество на траките. София, 1989.
- Попов, Д. Тракология. С., 1999.
- Тачева, М. Паметници с посвещение на Хюпсistos от балканските римски провинции. – ГСУ иф 70, 1976 (1980), 35 – 53.

Тачева, М. Култът на Аполон в Тракия. Проблеми. – ГСУ иф, 74, 1980, 23-30.

Тачева, М. История на източните култове в Долна Мизия и Тракия, V в.пр.н.е. – IV в.от н.е., С., 1982.

Тачева, М. История на българските земи в древността. Част втора. С., 1987.

<https://uni-plovdiv.academia.edu/GeorgiMitrev> (публикации на доц. Г. Митрев)